

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Cinsel Sağlık Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesi

Determination of Sexual Health Literacy Levels of Vocational School of Health Services Students

 Zeliha Turan¹, Kübra Akcan²

¹Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği,

²Şırnak Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda kayıtlı öğrencilerin cinsel sağlık okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Yöntemler: Kesitsel tipte olan araştırmanın evrenini, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde olan bir devlet üniversitesinin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda kayıtlı 365 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmemiş olup, dahil edilme kriterlerine uyan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 344 öğrenci ile çalışma tamamlanmıştır. Kişisel Bilgi Formu ve Cinsel Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği kullanılarak veriler elde edilmiştir. Araştırma verileri, tanımlayıcı istatistikler, One-way ANOVA, t testi ve Pearson korelasyon analizi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların % 79.1'i kadındır ve % 50.3'ü birinci sınıfta eğitim görmektedir. Katılımcıların toplam % 71.5'i cinsel sağlıkla ilgili eğitim almıştır ve % 41.6'sı bu eğitimi bir okuldan ya da öğretmenden almıştır. Katılımcıların Cinsel Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalaması 51.08 ± 13.23 'tür. Tek değişkenli analizlerde; ikinci sınıfta eğitim görenlerde ve cinsel sağlıkla ilgili eğitim alanlarda ölçek puanının anlamlı olarak daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Sonuç: Bu çalışmada, öğrencilerin cinsel sağlık okuryazarlıklarının orta düzeyde olduğu; eğitim gördüğü sınıf ve cinsel sağlık ile ilgili eğitim alma durumunun cinsel sağlık okuryazarlık düzeyini önemli düzeyde artırdığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: cinsel sağlık, okuryazarlık, öğrenciler

ABSTRACT

Objective: In this study, it was aimed to determine the sexual health literacy levels of students enrolled in the Vocational School of Health Services.

Materials and Methods: The population of the cross-sectional study consisted of 365 students enrolled in the Vocational School of Health Services of a state university located in the Southeastern Anatolia Region. No sample selection was made and the study was completed with 344 students who met the inclusion criteria and agreed to participate in the study. Data were obtained using the Personal Information Form and Sexual Health Literacy Scale. Data were analysed using descriptive statistics, one-way ANOVA, t test and Pearson correlation analysis.

Results: Of the participants, 79.1% were female, and 50.3% were studying in the first grade. A total of 71.5% of the participants had received sexual health education, and 41.6% had obtained this education from a school or teacher. The mean score of the participants in the Sexual Health Literacy Scale was 51.08 ± 13.23 . In univariate analyses, it was found that the scale score was significantly higher in those who studied in the second grade and in those who received sexual health education ($p < 0.05$).

Conclusions: In this study, it was determined that the sexual health literacy of the students was at a moderate level, and the grade of education and the status of receiving education about sexual health significantly increased the level of sexual health literacy.

Key words: sexual health, literacy, students

Corresponding Author: Zeliha Turan, e-mail: zeliha028444@gmail.com

Received: 11.09.2024, Accepted: 04.11.2024, Published Online: 15.03.2024

How to cite: Turan, Z. & Akcan, K. (2025). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Cinsel Sağlık Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesi. *Anatolian Journal of Mental Health*. 2(1): 4-14

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14991382>

GİRİŞ

Cinsel sağlık, zihinsel, duygusal ve sosyal açıdan cinsellikle ilgili genel iyilik hali olarak tanımlanır ve yaşam kalitesinin önemli bir parçasıdır (WHO, 2022). Cinsel sağlık okuryazarlığı, cinsel yolla bulaşan hastalıkların önlenmesi ve cinsel sağlığın korunması açısından büyük önem taşır. Bireylerin cinsel yaşam kalitelerini sürdürebilmeleri, cinsel sağlık sorunlarını fark edebilmeleri ve bu sorunların erken tanı ve tedavisini sağlayabilmeleri için bilgi edinmeleri gerekmektedir (Logie, 2023; WHO, 2022). Dünya genelinde sıkça görülen cinsel sağlık sorunlarına bakıldığında; gençlik döneminde bilinçsizce gerçekleştirilen riskli cinsel davranışlar sonucunda oluşan her yıl 15-19 yaş arası yaklaşık 12 milyon istenmeyen gebelik ve 5.6 milyon küretaj (WHO, 2022), her yıl yaklaşık 20 milyon yeni cinsel yolla bulaşan hastalık (CDC, 2022), %13-50 oranında cinsel şiddet ve istismar vakaları olduğu görülmektedir (Alix ve diğerleri, 2020).

Cinsel sağlık sorunlarının dünya genelinde bu kadar yüksek oranda görülmesine rağmen, toplumsal, kültürel ve dini inançlar nedeniyle cinselliğin rahatça dile getirilemediği toplumlarda, insanlar damgalanmaya maruz kalma korkusuyla sağlık kuruluşuna gitmek yerine, çoğu zaman bilgi kirliliği içeren internet sitelerinden yardım aramaktadır (Üstgörlü, 2022). Bu nedenle, cinsel sağlığa ilişkin doğru bilgileri edinmek için bilimsel kaynaklardan faydalanmanın yani cinsel sağlık okuryazarlığını artırmanın daha güvenilir olduğu konusunda insanlarda farkındalık yaratmak önemlidir. Bunun için, öncelikle bilinçsizce yaşanan riskli cinsel davranışlar nedeniyle cinsel sağlık sorunlarının yüksek oranda görüldüğü gençlerde cinsel sağlık okuryazarlığının belirlenmesi ve ihtiyaç durumunda sağlık okuryazarlıklarının artırılmasına yönelik müdahalelerin yapılması gerekmektedir (Vamos ve diğerleri, 2020; WHO, 2016). Ergenlik ve gençlik dönemi, üreme sağlığı ve cinsel sağlık okuryazarlığına ilişkin becerileri geliştirmek için uygun bir zamandır. Bu popülasyon, bilişsel yeteneklerini artırmakta, bilgi işleme becerilerini geliştirmekte, sağlıkları konusunda daha fazla sorumluluk alarak yeni sağlık davranışları ile alışkanlıklar kazanmaktadır (Banister ve diğerleri, 2011; Ghaddar ve diğerleri, 2012). Bu bilgiler doğrultusunda bu araştırmada, özellikle genç yetişkinlik döneminde olan ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu (SHMYO)'nda kayıtlı öğrencilerin cinsel sağlık okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma Sorusu; Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda kayıtlı öğrencilerin cinsel sağlık okuryazarlık düzeyleri sosyo-demografik özelliklere göre farklılık göstermekte midir?

MATERYAL VE YÖNTEMLER

Araştırma Türü

Araştırmada, nicel araştırma yönteminin kesitsel tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki bir devlet üniversitesinin SHMYO'nda, Haziran 2024 tarihinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini, Şırnak Üniversitesi SHMYO'nda (Çocuk gelişimi, İlk ve Acil Yardım, Tıbbi Dökümantasyon, Optisyenlik) aktif olarak öğrenim gören 365 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmemiş olup, dahil edilme kriterlerine uyan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 344 öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir.

Dahil Olma Kriterleri

- 18 yaşından büyük olmak,
- Türkçe dilinde iletişim kurabilmek,
- Araştırmaya gönüllü olarak katılmak.

Hariç Tutma Kriterleri

- Psikiyatrik bir rahatsızlığa sahip olmak.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanan (Karakurt ve Tuncer, 2022; Kocaay ve Altıntaş 2023; Yeşil ve Apak 2024) ve katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini (yaş, cinsiyet, ekonomik durum, yaşanılan yer, eğitim gördüğü bölüm ve sınıf ile cinsel sağlıkla ilgili eğitim alma durumu) içeren toplam yedi sorudan oluşmaktadır.

Cinsel Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği (CİSOY): Ölçek, Üstgörül (2022) tarafından geliştirilmiştir ve 17 madde içermektedir. Beşli likert tipindeki ölçek, "Kesinlikle Katılmıyorum" ile "Kesinlikle Katılıyorum" arasında 1'den 5'e kadar derecelendirilmiştir. Cinsel bilgi (1.-12. maddeler) ve Cinsel tutum (13.-17. maddeler) olmak üzere iki alt boyut içeren ölçeğin tutum boyutundaki maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçeğin alt boyutlarından alınabilecek en düşük ve en yüksek puan aralıkları; Cinsel bilgi alt boyutu (12-60), Cinsel tutum alt boyutu (5-25)'tir. Ölçeğin alt boyutlarından ve ölçek toplamından alınan puan arttıkça, cinsel sağlık okuryazarlığı da artmaktadır. Geliştirme çalışmasında ölçeğin Cronbach alfa katsayısının 0.88 olduğu belirtilmiştir. Bu araştırmada ise ölçeğin güvenilirliği 0.89 olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Araştırmanın verileri, Kişisel Bilgi Formu ve CİSOY kullanılarak yüz yüze görüşerek elde edilmiştir. Her bir görüşme ortalama 10-15 dakikada tamamlanmıştır.

Verilerin Analizi

Katılımcılardan elde edilen veriler, Statistical Package for Social Science (SPSS) 24.0 versiyonu ile değerlendirilmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunluğunu belirleyebilmek için betimsel analiz kapsamında; ölçek puanı ortalaması, medyan ve mod değerlerinin birbirine yakın olup olmadığı, ayrıca basıklık ve çarpıklık değerlerinin bulunduğu aralıklar incelenmiştir. Pallant (2020)'a göre, veri setindeki değişkenlerin normal dağılım göstermesi için basıklık ve çarpıklık değerlerinin (-2) ile (+2) arasında olması gerekmektedir. Yapılan inceleme sonucunda verilerin normal dağıldığı görülmüştür (Basıklık= -0.299; Çarpıklık= 0.182). Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistikler olarak ortalama, yüzde ve standart sapma kullanılmıştır. İki grup arasındaki karşılaştırmalarda (cinsiyet, eğitim gördüğü sınıf, cinsel sağlıkla ilgili eğitim alma durumu) t testi tek değişkenli analiz olarak kullanılmıştır. Üç veya daha fazla grubun (yaşanan yer, algılanan ekonomik durum, eğitim gördüğü bölüm) karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi (One-way ANOVA) yapılmıştır. Bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerde normal dağılıma uyan gruplarda sıralı verilerde (yaş) Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Bulgular, %95 güven aralığında ve $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

Araştırmanın bağımlı değişkeni; katılımcıların CİSOY'den aldığı toplam puandır. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri ise araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Etik İzni

Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için; araştırmada kullanılan CİSOY için kullanım izni, Şırnak Üniversitesi Etik Kurulu'ndan (13.06.2024 tarih ve 2024/103403 sayılı) yazılı izin alınmıştır. Helsinki Deklerasyonu Prensipleri'ne uygun olarak gerçekleştirilen araştırmada, katılımcıların tamamından yazılı onamları alınmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların yaş ortalaması 21.58 ± 2.47 'dir. Katılımcıların % 79.1'i kadındır ve % 50.3'ü birinci sınıfta eğitim görmektedir. Katılımcıların % 35.5'i yaşamını il merkezinde geçirmektedir ve % 76.7'si gelir düzeyini "orta" olarak algılamaktadır. Katılımcıların % 71.5'i cinsel sağlıkla ilgili eğitim almış olup, % 41.6'sı cinsel sağlık eğitimini okuldan/öğretmenden almıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Bazı Sosyo-Demografik Özelliklerinin CİSOY Puanına Göre Dağılımı

Sosyo-demografik		Ölçek puanı			
özellikler	n	%	X±SS	İstatistiksel	p
Analiz					
Cinsiyet					
Kadın	272	79.1	50.57±13.05	-1.383 ^a	0.167
Erkek	72	20.9	53.00±13.81		
Eğitim gördüğü sınıf					
Birinci sınıf	173	50.3	48.75±11.96	-3.326 ^a	0.001
İkinci sınıf*	171	49.7	53.43±14.04		
Cinsel sağlıkla ilgili eğitim alma durumu					
Evet*	246	71.5	54.03±12.70	7.001 ^a	< 0.001
Hayır	98	28.5	43.67±11.55		
Yaşanılan yer					
Köy	102	29.7	49.92±12.53	0.562 ^b	0.570
İlçe	120	34.9	51.65±13.84		
İl merkezi	122	35.5	51.50±13.22		
Algılanan ekonomik durum					
İyi	43	12.5	50.60±13.65	0.118 ^b	0.889
Orta	264	76.7	51.03±13.01		
Kötü	37	10.8	52.00±14.55		
Eğitim gördüğü bölüm					

Çocuk gelişimi	116	33.7	49.56±11.63	1.638 ^b	0.180
İlk ve acil yardım	103	29.9	53.38±15.59		
Tıbbi dökümantasyon	87	25.3	50.41±11.78		
Optisyenlik	38	11.0	51.02±13.23		
Ölçek puanı			51.08 ±13.23		

* fark yaratan grup, ^a t testi, ^b One-way ANOVA testi

Katılımcıların CİSOY puan ortalaması 51.08 ± 13.23 'tür. İkinci sınıfta okuyan ($t = -3.326$; $p = 0.001$) ve cinsel sağlıkla ilgili eğitim alan katılımcıların ($t = 7.001$; $p < 0.001$) CİSOY puan ortalaması daha yüksektir ve bu farklılık istatistiksel olarak anlamlıdır. Ancak cinsiyet, yaşanılan yer, ekonomik durum, eğitim gördüğü bölüm (Tablo 1) ve yaş (Tablo 2) değişkenleri açısından katılımcıların CİSOY puan ortalamasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ($p > 0.05$). Araştırmanın amacı doğrultusunda geliştirilen "Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda kayıtlı öğrencilerin cinsel sağlık okuryazarlık düzeyleri sosyo-demografik özelliklere göre farklılık göstermekte midir?" sorusu bu analizler ile birlikte cevaplanmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Yaş Değişkeni ile CİSOY Puanlarının Korelasyonu

Sosyo-demografik özellikler	Ölçek puanı		
	n	r	p
Yaş	344	0.058	0.285
Ölçek toplam	344	1	

r: Pearson korelasyon analizi katsayısı

TARTIŞMA

Cinselliğin açıkça konuşulmadığı Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki bir üniversitenin SHMYO’nda öğrenim gören öğrencilerin cinsel sağlık okuryazarlık düzeylerinin araştırıldığı bu çalışmada, katılımcıların cinsel sağlık okuryazarlıklarının 51.08 ± 13.23 ortalamayla orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Literatürde ülkemizde üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık okuryazarlık düzeylerinin incelendiği yalnızca bir çalışmaya rastlanmıştır. Yeşil ve Apak’ın (2024) bu çalışmasında, bir devlet üniversitesinde okuyan ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin CİSOY puan ortalamasının 45.56 ± 10.22 olduğu belirtilmiştir. Uluslararası literatürde üniversite öğrencileri örnekleminde farklı cinsel sağlık okuryazarlığı ölçeklerinin kullanılarak yapıldığı sınırlı sayıda çalışmanın tam metnine ulaşılmıştır (Nematzadeh ve diğerleri, 2024; Santos ve diğerleri, 2019). Nematzadeh vd., 2024, İran’da yapmış olduğu çalışmada cinsel sağlık okuryazarlığı ölçek puan ortalamasının 100 puan üzerinden 75.59 ± 12.49 olduğunu belirtmişlerdir. Santos vd., 2019, Portekiz’de yapmış olduğu çalışmada ise katılımcıların cinsel sağlık okuryazarlığı puan ortalamasının 44 puan üzerinden 22.27 ± 5.79 olduğunu bildirmişlerdir. Bu araştırmaların ve bizim araştırmamızın popülasyonu dikkate alındığında, cinsel sağlık okuryazarlık düzeyinin farklı kültürel, dini ve sosyal normlar ile farklı eğitim sitemlerine sahip olan ülkelerde değişiklik gösterebileceğini söyleyebiliriz. Türkiye’de cinsel sağlıkla ilgili konular genellikle tabu olarak görülmekte ve bu konularda konuşmak özellikle Şırnak ilinin de içinde bulunduğu Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde hala önemli bir sorundur. Bu durumun, cinsel sağlık bilgilerine erişimi ve bu bilgilerin doğru anlaşılmasını olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir. Öğrencilerin cinsel sağlık okuryazarlık düzeylerinin nispeten düşük olması, eğitim müfredatındaki yetersizlikler ve cinsel sağlığa dair açık bir iletişim kültürünün eksikliği ile ilişkili olabilir. Cinsel sağlık eğitiminin dini ve kültürel normlar tarafından sıkı bir şekilde düzenlendiği İran’da yapılan çalışmada, ölçek puan ortalamasının Türkiye’ye göre daha yüksek olması, eğitim politikalarının daha etkili olabileceğini veya çalışmanın katılımcılarının daha bilinçli bir popülasyonu temsil ediyor olabileceği şeklinde yorumlanabilir. Portekiz’de cinsel sağlık eğitimi tabulaşmış ülkelerin aksine genellikle daha açık ve kapsamlıdır. Bu açıdan, cinsel sağlık konularında daha liberal ve ilerici politikalar benimsenmiş olabilir. Bunların yanı sıra, Portekiz’deki puan ortalamasının 44 puan üzerinden 22.27 olması, cinsel sağlık eğitiminde hala bazı eksiklikler olduğunu göstermektedir. Elde edilen bu sonuçlar, gençlerin cinsel sağlık konusunda daha fazla eğitime ve farkındalığa ihtiyaç duyduklarını ortaya koymaktadır

Araştırmada, ikinci sınıfta okuyan katılımcıların CİSOY puanının birinci sınıfta okuyanlara göre daha yüksek olduğu ve buna göre eğitim görülen sınıfın cinsel sağlık

okuryazarlığı üzerinde etkili bir faktör olduğu bulunmuştur. Bu durum, ikinci sınıf öğrencilerinin birinci sınıfa göre daha fazla ders ve eğitim almış olmalarının cinsel sağlık konularında daha fazla farkındalık ve bilgi sahibi olmaları ile ilişkilendirilebilir. Ayrıca, üniversite ortamında daha fazla zaman geçiren ve daha fazla sosyal etkileşimde bulunan ikinci sınıf öğrencileri, bu süreçte cinsel sağlık konularında daha fazla bilgi edinmiş ve bu bilgileri arkadaşlarıyla paylaşmış olabilirler. Akademik müfredat açısından bakıldığında ise ikinci sınıf öğrencileri, cinsel sağlık konularında daha fazla araştırma yapmış ve ödevler hazırlamış olabilirler. Bu tür akademik faaliyetler, konuyla ilgili bilgilerini derinleştirebilir ve okuryazarlık seviyelerini yükseltebilir. Sonuç olarak, eğitim süresi, sosyal etkileşimler, adaptasyon, bilinç ve farkındalık artışı gibi faktörler, öğrencilerin cinsel sağlığa ilişkin bilgi düzeyini ve hakimiyetini olumlu yönde etkileyebilir. Bu araştırma sonucundan farklı olarak Yeşil ve Apak'ın (2024) yapmış olduğu çalışmada, eğitim görülen sınıfın cinsel sağlık okuryazarlığı üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı belirtilmiştir.

Araştırmada, cinsel sağlıkla ilgili eğitim almış olmanın cinsel sağlık okuryazarlık düzeyini artırdığı bulunmuştur. Bu araştırma sonucuna benzer şekilde Yeşil ve Apak (2024), çalışmalarında cinsel sağlıkla ilgili eğitim almış olmanın cinsel sağlık okuryazarlık düzeyini artırdığını bildirmiştir. Bu sonuçlar, doğru ve güvenilir bilgi aktarımının sağlandığı cinsel sağlık eğitiminin önemini ortaya koymaktadır. Cinsel sağlıkla ilgili eğitimlerin, cinsel yolla bulaşan hastalıkların ve istenmeyen gebeliklerin önlenmesi, cinsel sağlık konularındaki tabuların ve damgalamanın azaltılması, cinsel sağlık konularının daha rahat ve açık bir şekilde konuşulması, öz güven artışı ve çözüm önerileri geliştirme konularında olumlu etki yaratmış olabilir. Araştırmadan elde edilen sonuç, eğitim politikalarının ve uygulamalarının ülke genelinde geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Eğitim kurumları, cinsel sağlık konularını müfredatlarına daha kapsamlı bir şekilde dahil etmeli ve öğrencilerin bu konularda yeterli bilgiye sahip olmalarını sağlamalıdır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılığı, kesitsel araştırmanın özelliği gereği elde edilen verilerin belirli bir zaman dilimindeki cinsel sağlık okuryazarlık düzeyini yansıttığıdır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın sonucunda, Şırnak Üniversitesi SHMYO’nda öğrenim gören öğrencilerin cinsel sağlık okuryazarlıklarının orta düzeyde olduğu; ikinci sınıfta eğitim görenler ile cinsel sağlıkla ilgili eğitim alanların cinsel sağlık okuryazarlık düzeylerinin anlamlı olarak daha fazla olduğu belirlenmiştir. Hem araştırmanın yürütüldüğü üniversite popülasyonunda hem de toplumsal düzeyde, ergen ve gençlerin cinsel sağlık okuryazarlık düzeylerinin artırılabilmesi için; sosyal ve demografik özellikler ile dini ve kültürel değerler de dikkate alınarak, uygun eğitim programları ve danışmanlık hizmetlerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi önerilmektedir. Ayrıca, farklı bölge, farklı üniversite ve farklı bölümlerde üniversite öğrencilerinin örneklem alındığı araştırmaların yapılması önerilmektedir. Bu çalışmada sadece nicel araştırma yöntemi kullanıldığı için, yapılacak çalışmalarda nitel veya karma araştırma yöntemleri kullanılarak konu ile ilgili derinlemesine inceleme yapılabilir.

Araştırma Beyanı

Etik Onay: Çalışmanın yürütülebilmesi etik izinler alınmıştır.

Yazar Katkısı: Tüm yazarlar, araştırmanın planlanması, yapılması ve makalenin yazılmasına katkıda bulunmuş olup, makalenin son halini kabul etmektedirler.

Finansal Destek: Araştırma için herhangi bir kişi, kurum veya kuruluştan finansal destek alınmamıştır.

Çıkar İlişkisi: Yazarların herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

REFERENCES

- Alix, S., Cossette, L., Cyr, M., Frappier, J. Y., Caron, P. O., & Hébert, M. (2020). Self-blame, shame, avoidance, and suicidal ideation in sexually abused adolescent girls: A longitudinal study. *Journal of Child Sexual Abuse*, 29(4), 432-447. <https://doi.org/10.1080/10538712.2019.1678543>
- Banister, E. M., Begoray, D. L., & Daly, L. K. (2011). Responding to adolescent women's reproductive health concerns: Empowering clients through health literacy. *Health Care for Women International*, 32(4), 344–354. <https://doi.org/10.1080/07399332.2010.536603>
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC), Adolescent health: What works in schools, 2022. (05.07.2024'de erişildi). Erişim adresi: <https://www.cdc.gov/healthyyouth/whatworks/index.htm>
- Ghaddar, S. F., Valerio, M. A., Garcia, C. M., & Hansen, L. (2012). Adolescent health literacy: The importance of credible sources for online health information". *Journal of School Health*, 82(1), 28–36. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/j.1746-1561.2011.00664.x>
- Karakurt P., ve Tuncer S. K. (2022). Üniversite öğrencilerinin cinsel sağlığa yönelik tutumlarının belirlenmesi: Hemşirelik öğrencileri örneği. *Gevher Nesibe Journal of Medical and Health Sciences*, 7(20), 131-139. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7133596>
- Kocaay F., & Altıntaş, H.M. (2023). Analysis of the relation between the students' knowledge on sexual health, opinions on sexual myths and level of health literacy. *Konuralp Medical Journal*, 15(3): 403-411. <https://doi.org/10.18521/ktd.1347600>
- Logie, C. H. (2023). Sexual rights and sexual pleasure: Sustainable development goals and the omitted dimensions of the leave no one behind sexual health agenda. *Global Public Health*, 18(1), 1953559. <https://doi.org/10.1080/17441692.2021.1953559>
- Nematzadeh, S., Shahhosseini, Z., Moosazadeh, M., & Hamzehgardeshi, Z. (2024). Sexual health literacy level and its related factors among married medical sciences college students in an Iranian setting: A web-based cross-sectional study. *Reproductive Health*, 21(1), 53. <https://doi.org/10.1186/s12978-024-01756-7>
- Pallant J., Balcı, S., ve Ahi, B. (2020). Çeviri. SPSS kullanma klavuzu: SPSS ile adım adım veri analizi. Ankara: Anı Publishing.

- Santos, M. J., Ferreira, E., & Ferreira, M. (2019). O6 Sexual and reproductive health literacy in college students, *Journal of Public Health*, 29(2), ckz098.002. <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckz098.002>
- Üstgörül, S. (2022). Cinsel sağlık okuryazarlık ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(2), 164-176. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2304065>
- Vamos, C. A., Thompson, E. L., Logan, R. G., Griner, S. B., Perrin, K. M., Merrell, L. K., & Daley, E. M. (2020). “Exploring College Students' Sexual and Reproductive Health Literacy”. *Journal of American College Health*, 68(1), 79–88. <https://doi.org/10.1080/07448481.2018.1515757>
- World Health Organization (WHO), Developing sexual health programmes, 2022. (04.07.2024’de erişildi). Erişim adresi: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/70501/WHO_RHR_HRP_10.22_eng.pdf?sequence=1
- World Health Organization, “Sexual and reproductive health literacy and the SDGs”, 2016. (04.07.2024’de erişildi). Erişim adresi: <https://www.who.int/teams/health-promotion/enhancedwellbeing/ninth-global-conference/health-literacy>
- Yeşil Y., ve Apak, H. (2024). Ebelik ve hemşirelik bölümü öğrencilerinin cinsel sağlık okuryazarlığı ve cinsel sağlığa yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 13(1), 48-54. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/3621327>